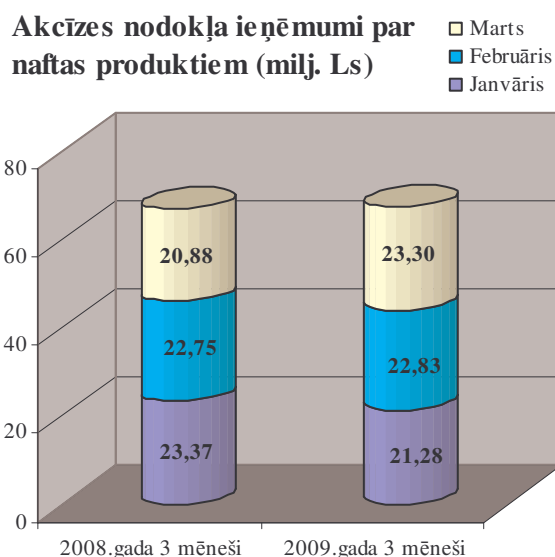

Naftas produktu (degvielas) aprīte 2009.gada 1.ceturksnī

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

2009.gada trijos mēnešos faktiskie akcīzes nodokļa ieņēmumi par naftas produktiem (degvielu) ir **Ls 67,41 milj.**, kas ir par Ls 0,4 milj. jeb 1 % vairāk kā 2008.gada attiecīgajā periodā (skatīt *1.pielikumu*).

1.attēls

2009.gada trijos mēnešos, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, par Ls 1,05 milj. jeb 4% palielinājušies ieņēmumi par svinu nesaturošu benzīnu un tā sajaukumiem ar biodegvielu un par Ls 0,14 milj. jeb vairāk kā divas reizes pieauguši ieņēmumi par degvielleļļu. Savukārt, akcīzes nodokļa ieņēmumi par dīzeļdegvielu (ieskaitot marķēto dīzeļdegvielu) samazinājušies par Ls 0,71 milj. jeb 2% un ieņēmumi par naftas gāzi samazinājušies par Ls 0,11 milj. jeb 22 % (skatīt *1.pielikumu*).

Jāatzīmē, ka no 2009.gada 1.februāra mainījās akcīzes nodokļa likmes, bet gada pirmajos trijos mēnešos akcīzes nodokļa ieņēmumus jaunās nodokļa likmes ietekmēja daļēji, jo akcīzes nodoklis pēc jaunās nodokļa likmes tika aprēķināts par naftas produktiem, kuri izlaisti patēriņam 2009.gada februārī, un attiecīgi maksāts martā, izņemot importētos naftas produktus par kuriem nodokli jāmaksā pirms akcīzes preču uzrādīšanas muitas iestādē.

Vairumtirgotājiem, mazumtirgotājiem un apstiprinātiem tirgotājiem, kas veic komercdarbību ar naftas produktiem, kas jau ir izlaisti brīvam apgrozījumam patēriņam Latvijā, bija jāveic naftas produktu krājumu inventarizācija pēc stāvokļa uz 2009.gada 1.februāri un 45 dienu laikā jāsamaksā valsts budžetā akcīzes nodoklis, kura lielumu aprēķināja kā starpību starp akcīzes nodokli pēc likmes, kas ir spēkā inventarizācijas dienā, un akcīzes nodokli pēc likmes, kas bija spēkā līdz dienai, kad mainījās akcīzes nodokļa likmes.

Akcīzes nodokļa ieņēmumus šī gada trijos mēnešos ietekmēja:

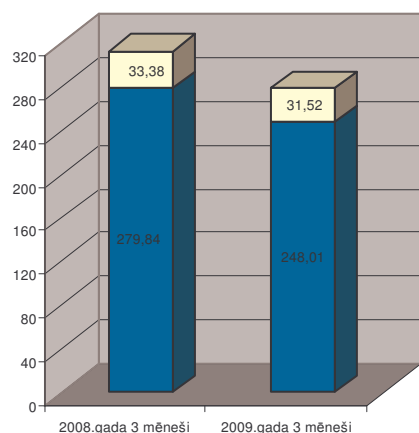
- akcīzes nodokļa likmju palielināšana - no 2009.gada 1.februāra svinu nesaturošam benzīnam (arī benzīna sajaukumiem ar etilspirtu) likme tika palielināta par 18%, dīzeļdegvielai (arī dīzeļdegvielas sajaukumiem ar biodīzeļdegvielu) par 21% un naftas gāzei, kas tiek izmantota par degvielu, par 3% (skatīt *2.pielikumu*);
- brīvam apgrozījumam patēriņam izlaistā naftas produktu apjoma izmaiņas – 2009.gada trijos mēnešos brīvam apgrozījumam patēriņam izlaists par 11% mazāk naftas produktu nekā 2008.gada attiecīgajā periodā (skatīt *3.pielikumu*);
- brīvam apgrozījumam patēriņam izlaisto naftas produktu struktūras izmaiņas – salīdzinājumā ar 2008.gada attiecīgo periodu, 2009.gada pirmajos trijos mēnešos no 3% līdz 8% palielinājies degvielleļļas īpatsvars kopējā patēriņa struktūrā un attiecīgi no 59% līdz 54% samazinājies dīzeļdegvielas īpatsvars (skatīt *3.pielikumu*).

2. Naftas produktu (degvielas) izlaišana brīvam apgrozījumam (patēriņam)

Uz 2009.gada 31.martu bija 72 spēkā esošas licences akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai un 5 spēkā esošas licences apstiprināta tirgotāja darbībai, kurās norādītais akcīzes preču veids ir naftas produkti un/vai biodegviela.

Naftas produktu (degvielas) izlaišana brīvam apgrozījumam (patēriņam)(tūkst. tonnas) 2.attēls

□ Saražots un izlaists brīvam apgrozījumam (patēriņam)
■ Izlaists brīvam apgrozījumam (patēriņam)

2009.gada trijos mēnešos kopumā brīvā apgrozījumā patēriņam Latvijā izlaisti naftas produkti (degviela) **279,53 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 33,68 tūkst. tonnām jeb par **11% mazāk** kā 2008.gada attiecīgajā periodā.

2009.gada 3 mēnešos samazinājies gan brīvā apgrozījumā patēriņam Latvijā izlaistās dīzeļdegvielas apjoms – par 34,74 tūkst. tonnām jeb 19%, gan benzīna – par 9,8 tūkst. tonnām jeb 11%, gan autogāzes – par 1,39 tūkst. tonnām jeb 25% (skatīt 3.pielikuma 1.tabulu).

Jāatzīmē, ka 2009.gada trijos mēnešos, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, divkārtšojies (par 12,16 tūkst. tonnām) brīvā apgrozījumā patēriņam Latvijā izlaistās degvielas apjoms, kas attiecīgi palielināja kopējo brīvā apgrozījumā patēriņam Latvijā izlaisto naftas produktu apjomu. Šā gada pirmajos trijos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, nedaudz pieaudzis arī petrolejas (ieskaitot reaktīvo degvielu) apjoms (skatīt 3.pielikuma 1.tabulu).

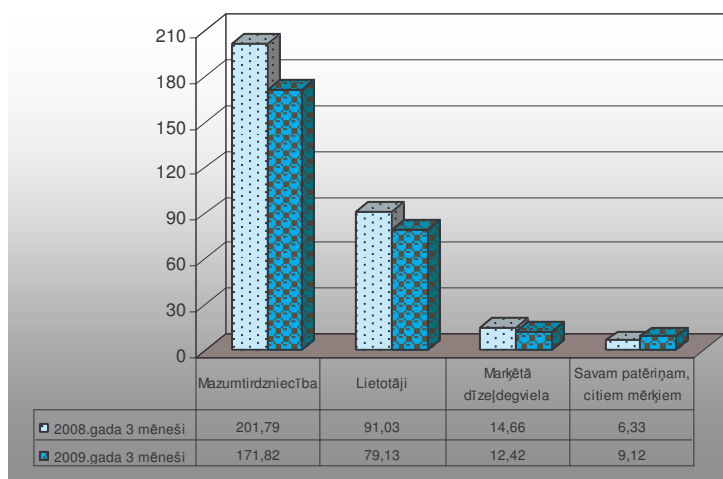
Kopumā **2009.gada 3 mēnešos** akcīzes preču noliktavās saražoti (sajaukti, marķēti, apstrādāti, pārstrādāti, safasēti) naftas produkti 47,41 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 13,05 tūkst. tonnām jeb 22% mazāk kā 2008.gada trijos mēnešos. Salīdzinājumā ar 2008.gada attiecīgo periodu, visvairāk samazinājies dīzeļdegvielas apjoms (par 9,4 tūkst. tonnām jeb 40%), savukārt saražotās biodīzeļdegvielas apjoms ir gandrīz trīskārtšojies (skatīt 3.pielikuma 1.1.tabulu).

2009.gada 3 mēnešos kopējā brīvā apgrozījumā izlaisto naftas produktu struktūrā **54%** sastāda **dīzeļdegviela**, tai skaitā arī marķētā dīzeļdegviela un biodīzeļdegviela (pagājušā gada attiecīgajā periodā – 59%), **27% benzīns**, tai skaitā arī biobenzīns (pagājušā gada attiecīgajā periodā – 28%), **8% degvielleļa** (pagājušā gada attiecīgajā periodā – 3%), **7% petroleja** (pagājušā gada attiecīgajā periodā – 6%), **2% autogāze** (pagājušā gada attiecīgajā periodā – 2%), **2% gāze kurināmais** (t.sk. fasēta) un citi naftas produkti (pagājušā gada attiecīgajā periodā – 2%) (skatīt 3.pielikuma 1.tabulu).

Piecpadsmiit **lielākie komersanti** pēc 2009.gada 3 mēnešos brīvā apgrozījumā patēriņam Latvijā izlaistā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti 4.pielikumā.

3. Naftas produktu (degvielas) patēriņš

(tūkst. tonnas) 3.attēls

2009.gada trijos mēnešos kopumā patēriņam realizēti un savam patēriņam izmantoti naftas produkti (degviela) **272,49 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 41,31 tūkst. tonnām jeb par 13 % mazāk kā 2008.gada attiecīgajā periodā (skatīt 3.pielikuma 2.tabulu). Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, samazinājies gandrīz visu naftas produktu veidu, izņemot

petroleju un degvielaļļu, patērētais apjoms.

2009.gada 3 mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu kopumā par 29,97 tūkst. tonnām jeb par 15% samazinājies mazumtirdzniecībā realizēto naftas produktu (degvielas) apjoms. Lietotājiem realizēto naftas produktu apjoms samazinājies par 11,9 tūkst. tonnām jeb 13%, marķētās dīzeļdegvielas realizētais apjoms samazinājies par 2,23 tūkst. tonnām jeb 15%, savam patēriņam un citiem mērķiem izlietoto naftas produktu apjoms pieaudzis par 2,79 tūkst. tonnām jeb 44% (skatīt 3.pielikuma 2.tabulu).

3.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

Uz 2009.gada 31.martu 178 komersantiem bija spēkā esoša licence naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecībai.

Naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnās) 4.attēls

2009.gada trijos mēnešos mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **171,82 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 29,97 tūkst. tonnām jeb 15% mazāk kā 2008.gada attiecīgajā periodā (skatīt 3.pielikuma 2.1. tabulu).

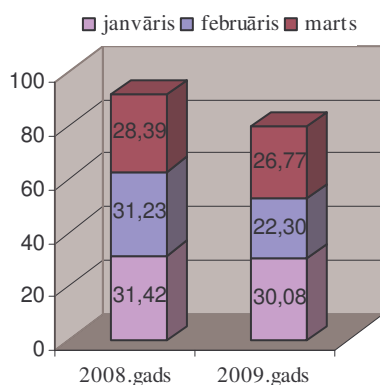
2009.gada 3 mēnešos, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, visvairāk - par 18,4 tūkst. tonnām jeb 16% **samazinājies** mazumtirdzniecībā realizētās dīzeļdegvielas apjoms (skatīt 3.pielikuma 2.1. tabulu).

2009.gada 3 mēnešos, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, par 10,25 tūkst. tonnām jeb 12% samazinājies arī mazumtirdzniecībā realizētā benzīna un par 1,24 tūkst. tonnām jeb 25 % realizētās naftas gāzes, kuru izmanto par degvielu, daudzums (skatīt 3. pielikuma 2.1. tabulu).

4.pielikumā uzskaitīti piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2009.gada 3 mēnešos mazumtirdzniecībā realizētā degvielas apjoma.

3.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem

(tūkst. tonnās) 5.attēls

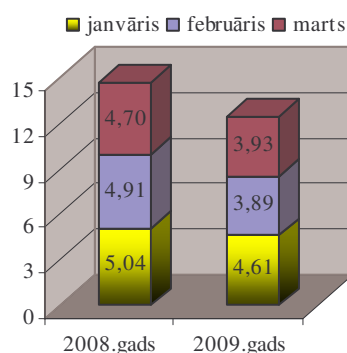

2009.gada trijos mēnešos lietotājiem kopumā realizētas **79,13 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 11,9 tūkst. tonnām jeb 13% mazāk kā 2008.gada attiecīgajā periodā (skatīt 3.pielikuma 2.1. tabulu).

2009.gada 3 mēnešos, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, ievērojami samazinājies gandrīz visu naftas produktu veidu realizācijas apjoms lietotājiem, izņemot petroleju, kuras realizācijas apjoms pieaudzis par 4%.

3.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnās) 6.attēls

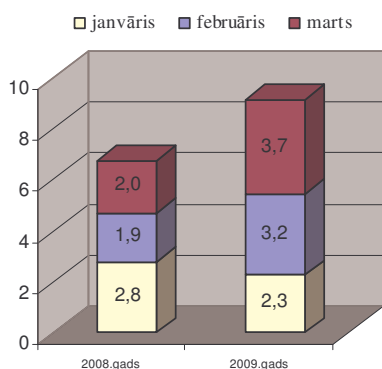

2009.gada trijos mēnešos kopumā realizētas **12,42 tūkst. tonnas** marķētās dīzeļdegvielas, kas ir par 2,23 tūkst. tonnām jeb 15% mazāk kā 2008.gada attiecīgajā periodā (skatīt 3.pielikuma 2.1. tabulu).

2009. gada 3 mēnešos, salīdzinājumā ar 2008.gada attiecīgo periodu, palielinājusies iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas realizācija izmantošanai brīvostu un brīvo zonu tehnikā, bet samazinājusies realizācija kuģu apgādei, fiziskajām personām izmantošanai par kurināmo un juridiskām personām izmantošanai par kurināmo vai siltumenerģijas ražošanai produkcijas ražošanas (pārstrādes) tehnoloģiskajā procesā (skatīt 3.pielikuma 2.3.tabulu).

3.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst tonnas) 7.attēls

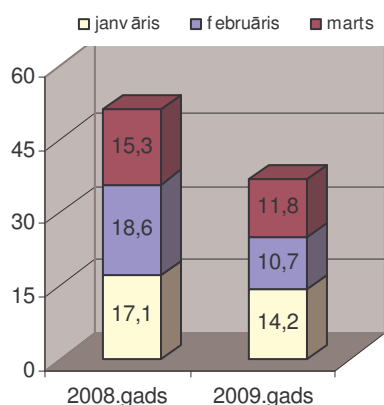

2009.gada trijos mēnešos kopumā savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) izmantoti naftas produkti **9,12 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 2,79 tūkst. tonnām jeb 44% vairāk kā 2008.gada attiecīgajā periodā. Par 3,79 tūkst. tonnām pieaudzis jeb gandrīz trīskāršojies savam patēriņam izmantotās degvielas apjoms, bet samazinājies visu pārējo naftas produktu veidu savam patēriņam un citiem mērķiem izmantotais apjoms (skatīt 3.pielikuma 2.1. tabulu).

4. Naftas produktu vairumtirdzniecība

(tūkst. tonnas)

8.attēls

Uz 2009.gada 31.martu 34 komersantiem bija spēkā esoša licence naftas produktu (degvielas) vairumtirdzniecībai.

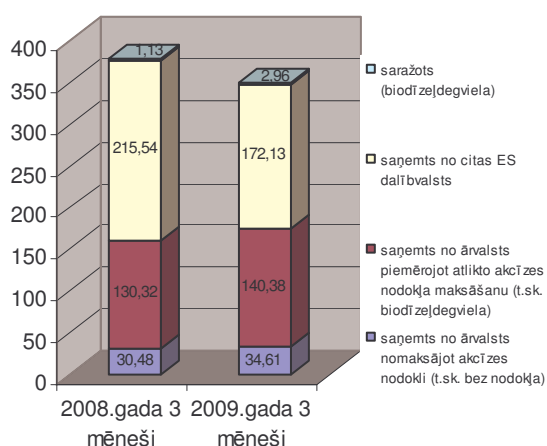
2009.gada trijos mēnešos, izmantojot vairumtirdzniecības licences nosacījumus, kopumā realizēts **36,78 tūkst. tonnu** naftas produktu (degvielas), kas ir par 14,29 tūkst. tonnām jeb par 28% mazāk kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā (skatīt 3.pielikuma 3.tabulu).

5. Naftas produktu saņemšana un nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

Akcīzes preču noliktavās, apstiprināto tirgotāju un vairumtirgotāju noliktavās saņemtie un savam patēriņam ievestie naftas produkti

(tūkst. tonnas)

9.attēls

2009.gada trijos mēnešos kopumā Latvijas akcīzes preču noliktavās, apstiprināto tirgotāju un vairumtirgotāju noliktavās saņemti, kā arī savam patēriņam ievesti naftas produkti (degviela), to aizstājējprodukti un komponenti **350,07 tūkst tonnu** apjomā (t.sk. Latvijā saražotā biodīzeļdegviela 2,96 tūkst. tonnas), kas ir par 6% mazāk nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā. 2009.gada 3 mēnešos 49% no kopējā naftas produktu apjoma tika ievesti no citām ES dalībvalstīm un 50% no valstīm,

kuras nav ES dalībvalstis t. i. importēti.

2009.gada trijos mēnešos komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, nosūtījuši naftas produktus (degvielu) kopumā **65,3 tūkst. tonnu** apjomā, tai skaitā 54,83 tūkst. tonnas nosūtītas citām Eiropas Savienības dalībvalstīm un 10,47 tūkst. tonnas izvestas no akcīzes preču noliktavām to tālākai izvešanai uz ārvalsti, kas nav dalībvalsts. Biodīzeļdegviela veido vislielāko īpatsvaru (30%) no kopējā nosūtīto naftas produktu apjoma (skatīt 3.pielikuma 4.tabulu).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; degvielai - 0,95 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.